

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Apologia Petri Stevartii Leodii, Theologiae In Academia
Ingolstadiana Professoris, Ad D. Mavritivm Ibidem
Parochi, Consilarii Ducalis Bauarici, & ad SS. apostolos,
Coloniæ, Præpositi. Pro Societate ...**

Stevartius, Petrus

Coloniae Agrippinae, 1594

VD16 S 8949

Refelluntur Calumniæ de ædificijs Iesuitarum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70292](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70292)

quoque inquit, facile esse Polycarpus, dummodo nihil desit. Sed erras ac mentiris. Non ita volunt esse Pauperes Iesuitæ, ut nihil desit; sed ita, ut si habeant, quo egent, illo moderate fruantur; si non habeant, magna animi æquitate eocarcant.

*Refellitur
calumnia
de edificijs
Patrum So-
cietatis
Iesu.
Hist. Ord.
Ies. pag. 91.*

Neque verò sunt tantæ opes Iesuitarum, quantas impro-
bè fingit & mentitur mendacissimus Historicus: *Habent, in-
quit, palatia, splendidissimas ac regias domos,* imò his magnificentio-
res. Gaudeo tantas tibi videri opes Iesuitarum, Polycarpe,
quia quanto maioris eas aestimas, tanto plus excruciat in-
vidia. Itaque penè tibi hoc concederè, ac illud èt in iusurrarè,
Iesuitas, omnes totius Europæ gazas possidere; & maximè
talia dicerè, si sperarem ita metuum in Iesuitas invidiam
exacuere posse, ut dirumperè. Verùm certò scio non te
credere, quod scripsisti, nisi fortè tu Polycarpe nullum un-
quam Collegiũ videris. Elias certè hoc cum scripsit, gran-
de mendacium, reclamante conscientia dixit. Collegia
sunt ampla? Quid mirum cum multi ea inhabitent? Sunt
sumptuosè ædificata? Quasi sine sumptu maiores ædes, & à
multis inhabitandæ ædificari possint? Sunt elegantia, sunt
concinna? Fortè bonos Architectos nacti sunt. Sunt lo-
cis opportunis sita? Igitur salubria & ad benè merendum
de ciuibus, apud quos habitant, commoda. Sunt ornata ac
splendida? Quem mihi splendorem narras? Si noua, quid
mirum? Candent enim parietes, translucent magis in no-
uis ædificijs specularia. Sunt regia palatia? Vbi quæso loco-
rum, & quot regia palatia habitant Iesuitæ? Et; Lustrastinè
illa Iesuitarum palatia? Apparent & narrantur talia. Poly-
carpe appares nequam & Calumniator; nec lac magis lac
apparet, quàm tu homo nihili: etiã rumor est talem esse
te. Visne credam, & talem perpetuò te appellem? Sed vi-
deris, lustraueris, penetraueris Iesuitarum palatia: Cur ap-
pellas regia? An pedibus gemmas Iesuitæ substernunt? An
laquearibus aurum illinunt? An parietibus aulaa suspen-
dunt? Num per atria cubiculaque tabulas & signa preciosa
disponunt? Num vsquam in eorum ædibus regifica dona
ac or-

acornamenta visuntur? Esto, inuenias Collegium (quod haud scio, an toto terrarum orbe reperire possis) in quo olim Reges habitarent; quamuis ad intima penetres; dum Iesuitæ inhabitant, nulla decora aut superba Regum spectacula in ipsis domibus vides.

Sed non nego, multis locis sanè amplissima ædificia Iesuitis ex ædificata esse. At quis ædificauit? Si Reges ac Principes non tam quid Iesuitæ peterent, quàm quid eorum munificentia ac magnificentia desideraret, considerare voluerunt, nunquid Iesuitas reprehendas? Ipsos illos Monarchas ac Dominos adeas oportet, & dissuadeas, ne tanto sumptu Iesuitis Collegia templaque exstruant. Nescio quis Philosophorum cum exiguum quiddam à Rege postulasset, & plus accepisset; reddere volebat, quod superesse putabat: verum id responsi accepit: Te quidem decebat, vt Philosophum, modicis contentum esse: Regiam autem munificentiam liberaliter supeditare. Quid ergo tua refert Polycarpe, si qui Principum velint Iesuitarum domibus ædificandis suam declarare munificentiam; aut maiorum pietatem æmulari; aut etiam hoc quasi testimonio Societatis merita cõmendare? Præterea, nonne etiam olim sumptuosa & magnificentissima sunt exstructa pro Religiosis Monasteria? Quanquam quis ignorat, istis Collegijs regijs, vt tibi videntur, ac magnificis, plura esse in diuersis orbis partibus, quibus humiliter & abiectè, angustissimeque optimi Patres Societatis IESV habitent, & nihilominus tamen alacriter & constantissimè Catholicam fidem propugnēt, omniaque sui muneris officia promptissimè exequantur?

His addo, non omnia Iesuitis ædificari, sed publicæ utilitati; Cui enim magis profunt templa; Iesuitis, an ijs, quibus ibi vel salutis via monstratur, vel purgatur conscientia, ministrantur Sacramenta, præbentur cõsilia & auxilia consequendæ æternæ salutis? Quid scholæ? quibus maiora adferunt emolumenta; ipsisne Iesuitis, an potius ijs, quorum liberi illic ad pietatem & virtutem instituuntur? Hæc nemo considerat: sumptus tantum æffimantur non autem

Ampla & magnifica Collegia non Iesuita, sed Principes & eorum Patroni exstruunt.

Scholæ & templa, publica potius sunt, quàm Iesuitarum ædificia.

utilitas, quæ inde incredibili fœnore nascitur. Si theatra, si arces, si domus ad luxum, ad spectacula sumptuosissima ædificantur, tacent, mirantur, laudant, visunt omnes; cur sola ista, quæ publico bono fiunt, tanti estimantur, & cum tanta invidia cernuntur? Sed hi sunt lasciuientis Euangelij mores, inuidere alienæ virtuti & felicitati: Prædicantes enim quoniam vident, quanta Lutherana hæresi pestis nascatur in Iesuitarum scholis: ideò eas exstruiniquissimè ferunt. Et ipse humani generis hostis facit, multi vt hæc iniquis & inuidis oculis adspiciant, ne inde fructum aliquem percipiant.

Multa porrò sunt, quæ minus rectè considerata, speciem habent ambitionis: à quo autem animo æstimata, necessitatis apparent. Sanè fateor penè regio splendore hîc Societati Iesu, munificentia Serenissimi Bauariæ Ducis ædificatum esse Collegium, idque amplissimum; quod cum imperiti aut iniqui Iesuitis homines vident, indignantur & mirantur magnificentiam. Nos qui ea sæpè visimus, etiam angustias quasdam esse experimur. Magnam partem huius ædificij scholæ, magnam Serenissimorû Principum Alumni; aliorum ordinum Religiosi & nobilissimi Iuuenes; quos Iesuitis non solùm vt Præceptoribus erudiendos, sed etiam velut Parentibus educandos parentes miserunt, occupant. Ex ipsis Societatis IESV Patribus plures hîc sexaginta versantur in domo non amplissima, pro tanto numero. Nam si singuli, velut ceteri, qui studiorum causa hîc versantur, in singulas fortè habitatiunculas per ciuitatem distributi essent, altero vel etiam triplo tanto maiorem locum, quàm nunc occuparent. Multi sunt ex Societatis Iesu Patribus, qui singuli tam amplas atque nunc vniuersi ædes ac hortos fortè possedissent, vel ex paterna hæreditate, vel propter insignem sapiëntiam ac eruditionem. Cur ergo tot viris tam bonis & doctis inuideatur, quòd vnus ex illis cum pace ac beneuolentia possideret? At ipsos pauperes esse oportet. Erunt verò nihilominus pauperes, quamuis laxius aut commodius paulò habitent, quàm aliquis Sartor aut Pistor,

Pistor, aut etiam quàm aliquis Prædicans, cuius potissimū studium est operam liberis dare. Illos oportet esse pauperes: sed quibus ipsi benefaciunt, eos considerare oportet, non quid Iesuitæ postulent, sed quid gratus animus debeat. Etiam vbi amplissimè habitant, vnusquisque habitatiuncula, quæ pro Museo sit, contentus est; hortus, aliæq; in quibus cōgregantur, habitationes, communes sunt. Commodas habent sedes, sed vt Religiosi. Indignum est velle eos, qui se spōte delicijs abdicarunt, omnibus etiam alijs commodis spoliare, quæ ipse Christus promisit, omnia propter se relinquentibus.

Matth. 19.

At in vestitu sunt ambitiosissimi Iesuitæ. Hoc enim multis verbis exaggerat Calumniator, cū in dispersis pluribus mendacijs ita concludit. *Est hæc regia illorum, & cum Principum splendore pugnans circa vestitum paupertas, qua non Lazarum mendicum, sed diuitem Epulonem, non Irum vel Codrum, sed Crasum & Crassum, si non superant, tamen æquare & referre solent.* Quid opus est hæc refellere? Possum negare Iesuitas velle Lazarum referre, alioqui etiam necesse foret, vt essent vlceribus pleni. Quod si tamē in talem necessitatem inciderent, nihil dubitarent eius patientiam & æquanimitatem imitari. Deinde hanc de vestitu narrationem, esse calumniam, videt, quisquis Iesuitam vidit. Sed ita implicatè calumniator loquitur, vt vix ipse sciat, quid mentiatur, nisi hoc vnum, quod verum dicere non possit. Porrò neq; illud dissimulare potest aut incontaminatum relinquere, quod in tenuitate sua Patres Societatis IESV, non sordes affectent, sed munditiem potius; hancq; munditiem interpretatur splendorem magnificum: quamuis nihil afferre possit, quo suam calumniam stabiliat. Nam quæ de lectis Iesuitarum, deque instrumento domestico apparatus narrat, tam futilia sunt & inania, vt neque mentione digna sint, nisi quod vix verbum effutiat, quo non aliquod mendacium contineatur. Sicut manifestè declaratur, cū de supellectile instructissima agit, quam etsi vt in alijs omnibus reb. mundam cupiant & conseruent, tamen nihil in ea vel preciosum admodum, vel aureum atque ar-

Patres Societatis Iesu in vestitu caterisq; rebus neque splendorem neque sordes affectant.

Hist. Ord. Ies. pag. 55.

genteum inuenies. Quòd verò ex ijs, quæ precio emendã sunt, malint meliora ac leuiore precio emere, quodque id in mandatis habent emptores Iesuitarum, quis magnopere miretur, aut crimen esse iudicet? Egonè in his hæream? Scio viros prudentes ac bonos hoc semper in Patribus Societatis IESV commendare, quòd in paupertate & tenuitate summam seruent munditiem, quæ accedat quidem ad elegantiam ingenuorum hominum, longissimè verò absit à luxu diuitum. Nulla tu mihi in vlla Iesuitarum domo pocula, aut alia vasa aurea, argentea, crySTALLINA reperies. Fuerunt & olim quidam hac sententia, qua Polycarpus, sed contrarium experiendo didicerunt. Quin neq; ipse Calumniator audet Iesuitarum supellectilè tanti æstimare, quanti vult eam à Lectoribus fieri. Itaq; vt fallat, mixtim de splendore sacrarum vestium, ac de ijs, quæ ad corporum sustentationem pertinent, loquitur.

Quare & quomodo Societas Iesu in templis pulchra & ornata habeant.

Atque hîc non negamus, Polycarpe, visurum te in templis Societatis IESV atque sacrarijs aureos & argenteos calices, vestesque ad vsum sacrificiorum preciosissimas multas. Itemq; sanctorum hominum reliquias thecis miro artificio fabrefactis inclusas. Neque tamen hæc in omnibus Societatis IESV templis paria, sed in quibusdam quidem magnificentissimã, in alijs autem pauciora ac minutiora visuntur donaria, secundum fortunas scilicet ac pietatem, siue Principum, siue aliorum Catholicorum & piorum hominum talia sponte DEO offerentium. Quòd si etiam profitentur Iesuitæ, velle se habere templa quàm ornatisima; sique cæteros, vt idem faciant, hortantur & monent, nihil aliud volunt, quàm vt quanti diuinum cultum faciant, his etiam signis & ornatu declarent. Quanquam videas in plerisque Iesuitarum templis parietes, aras, sacramq; supellectilem, non tam ob precium, quàm ob curã & solertiam eorum in conseruando & vtendo, fulgere. Oderunt in domo Domini immunditiam & amant elegantiam: Splendorem autem regium neq; quarunt absentem, neq; spernunt oblatum, quia neque in eo sanctitatem positam iudicant, si gem-